

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felölös szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 280. szám.

Péntek, december 5.

A városok feladata.

— dec. 5.

A végére járó esztendő súlyos tanul-
ságokkal és problémákkal hagy el ben-
nünket. Az általános politikai züllöttség,
erkölcsi zavarodottság és sanyaru közgaz-
dasági helyzet hatása érezhető az egész
társadalomban, majd minden családban.
A kishitűeknek elég ok az elcsüggedésre,
a magyar nemzet ellenségeinek a korai
kárörömrre és eselszövényeik hálózemei-
nek szorosabbra való fonogatására.

De lehetetlen, hogy egészen elernyed-
t volna az az őserő, amely nagyobb bajok-
ból is kimentette már Magyarországot; le-
hetetlen, hogy ne legyen már elegendő
erős lélek, amely nemcsak maga tud da-
colni a pszichológiai lehangolással, hanem
talpra tudja állítani a tömegek bizalmát,
reményét és kitartását, hogy a válságot
meglábolva, megifjítsák Magyarország
közéletének vérkeringését.

Erre a megújításra mutatott rá a na-
pokban a miniszterelnök. Tulemelkedett a
kisszerű közéleti küzdelmek és a már el-
harapózó fásultság mindennapiságán; pró-
fétai szavakkal jelölte meg a megifjodás
utját. Ezt a szöveget szívébe kellene vés-
nie minden magyar embernek, aki a nem-
zet jövőjéért tud és akar cselekedni s
nemcsak a jelenre és önmagának fentar-
tására gondol.

Akik a közélet sok felszínességétől és
megalkuvásokkal telt morális ingatagsá-
gaitól távol állva, a jövőre csüggesztették
szemüket, azoknak elkeseredetten kellett
látniok, hogy a társadalom nagy tömege
már hosszú idő óta milyen helytelen
irányba tévedt. Nem volt nevelve arra a
harcra, amelyet a nemzetek versengésé-
ben csak szellemileg és anyagilag egyaránt
erős társadalom vivhat meg diadallal.
Könnyelmű gondolkodás, munkátlanság,
erkölcsi defektusok, a morális felfogásnak
mindig hanyatlását jelentő fényűzés, té-
kozlás, léhaság, üres, tartalmatlan tetszel-
gésre vágyás jutott uralomra a magyar
társadalomban. Az érett elméket félretolta
a pökhendi toladók, a becületességet a
szélhámoskodók serege. Elég volt egy há-
borus esztendő, elég volt egy kisebbfajta
gadasági válság, hogy a külszinre oly
ragyogó haladásunknak rémitő hiányait
és árnyékoltjait lássuk.

Akiben még van szilárdabb erkölcsi
érzés, akiben van meg nem rokkant aka-
raterő, az meg fogja érteni a ma is ránk
nehezülő válságos idők tanulságait. Ha ki
akarjuk építeni Magyarországot, akkor
meg kell szilárdítanunk a lelkek funda-
mentumát. Kétségbe kellene esnünk, ha
ennek a gazdasági krízisnek tanulsága
sem volna elég arra, hogy visszatérjen a
magyar társadalom az ingoványba vezető
utról, megértve azokat a komoly és igaz
szavakat, amelyekkel gróf Tisza István
oly hatalmasan rajzolta meg a nemzet
kötelességét, midőn három városnak, Arad-
nak, Debreczennek és Szatmárnak küldöt-
teit együtt látta a barátságos asztalnál,
abból az alkalomból, hogy a diszpolgári
oklevelet hozták el neki.

A három magyar város küldötteihez
szólva, voltaképpen az összes magyar vá-

rosokhoz, az egész magyar társadalomhoz
beszélt. Eppen abban mutatkozott ismét
kivételes egyénisége, a megszokott kiesi-
nyes gondolkozástól eltérő nagyszabású
gondolkozásmódja, amely mindig a jövő
falait látja emelkedni, s azok alapozásá-
val akarja maradandóvá és hatalmassá
tenni hazáját, hogy egyáltalában nem élt
azzal az édeskedő és udvariaskodó formá-
val, mézes semmitmondással, amit ilyen
alkalommal, amikor a dekorálást szokás
megköszönni, mindenki unottan hallani
és olvasni szokott. Keserű volt a szava,
de orvosság. Éljen vele a magyar társada-
lom, ha a jövőnek akar élni.

Vele együtt mi is valljuk, hogy Ma-
gyarország, elsősorban a magyar városok
fejlődése még sokra képes, ha a fejlesztés
eddig hibáit sikerül kiküszöbölni. Szük-
séges hozzá — így mondta minden komoly
magyar ember lelkével egybehangozón a
miniszterelnök, — hogy a magyar városok
társadalma egyesítse magában és kifeje-
zésre juttassa cselekvéseiben az igazi pol-
gári erényeket: a munkát, a takarékos-
ságot, a hűséget, a józanságot, a becület-
ességet, magának és a nemzet érdekeinek
helyes felismerését.

Súlyos szavak. De éppen ezekben nyi-
latkozik meg a mai miniszterelnök részé-
ről az ország helyes érdekeinek felisme-
rése. Mert eme polgári erények nélkül ál-
fejlődés lesz minden látszólagos haladá-
sunk, ezek hijjával nem biztosíthatjuk a
nemzet tartós lelki és anyagi erejét, hogy
megrázkódtatás és katasztrófa nélkül
győzhessünk le minden válságot.

HIREK.

Nyílt levél Mikuláshoz.

— Bandi kívánságai. —

Egy kis olvasónk a holnap beköszöntő
Mikuláshoz intézett nyílt levelének közlé-
sére kért bennünket s tekintettel arra,
hogy mi már nem tudunk mit írni a jó
öreg Mikulásról, egész terjedelmében ad-
juk itt kis olvasónknak, Bandikának a
levelét. Ime:

Igen tisztelt, kedves Mikulás bácsi!

Mama azt mondta, hogy ha megírom
Mikulás bácsinak egy szép levélben a ki-
vánságaimat és megígérem, hogy jól fo-
gom magam viselni, akkor holnap tele
lesz a cipőm mindenféle jóval.

Hát megírom, noha (vagy: holott) én
nem hiszek ebből egy szót sem, mert ne-
kem nem lehet meséket mondani. Én egy
intelligens mai gyerek vagyok, nálam be-
dülésről szó sincs. Nekem nem lehet me-
séket mondani. Meséket én is tudok ki-
találni. Például mese, hogy fáj a torkom,
mégis itthon maradtam, először mert ma
földrajz van, amit utálok, másodszor tu-
dom, hogy egy kis torokfájás mindig jó
Mikulás előtt. Jót tesz a cipőknek.

Szóval, kedves Mikulás bácsi, ne ve-
gye rossz néven, hogy őszinte vagyok. De
amikor az ember már a „Gyermekszáj“-t
szállítja a Pesti Híradóba, akkor nem
vesz be mindenféle mesét, amit csak a
szülőknek találtak ki.

Jól van, én megint ki fogom tenni a
cipőmet a küszöb elé, noha (vagy: ámbár)
évről-évre rosszabbodik a helyzet és min-
dig értéktelenebb dolgokkal kapom vissza.
De amit kapok, tiszta haszon, mert amit

öhajtok, azt úgy is magam szerzem be
azon a kipróbált módon, hogy irkára ké-
rek pénzt, avagy egy osztálytársam fel-
ruháására. Ez utóbbi nagyon szegény
gyerek és ez a szegény gyerek én vagyok.
Már három éve vagyok az, elég szép ered-
ménytel. Ebből vettem tavaly a gör-
koresolyámat, egy kores daxlit, sőt egy
szép football labdát. De ezt az üzletágot
már felhagyom, mert apa idegeskedik és
azt mondja, hogy a szegény gyerekeket
ruházza föl az Isten. Hát mit tegyek?
Ezután, mint „A tanár ur születésnapja“
fogom beszerezni a szükségleteimet.

De most térjünk át a cipőre. Tegnap
ugyan nem valami kecsesítő nyilatkozat-
tot tett az apám, amikor megkérdeztem:

— Mi lesz a cipőmben?

Azt mondta:

— Cugg lesz.

A nagynéném pedig, egy fukar nő,
nem kevésbé rideg feleletet adott, ami-
kor megkérdeztem:

— Mi lesz a cipőmben?

Azt mondta:

— Víz lesz.

Mert most folyton vizes viceket
gyártanak. Hát ilyen feleletet adnak egy
szegény gyereknek. De nem baj. Aki
utoljára nevet, az nevet legjobban. És én
bizonyosan nevetni fogok, mert megbe-
széltük Lacival, aki Görző tanár urnál
benlakó, hogy ő majd a tanár ur cipőjébe
rajzszöveget tesz, hátha elmarad akkor a
szombati számtanóra, amit szintén utálok.

A magam részéről egyébként azt kívá-
nom, kedves Mikulás bácsi, hogy sikerül-
jön, amit Zsuzsival terveztünk. Ugyanis a
hugom meg én nagyon sok vekszát türünk
a francia kisasszonytól, kitől is Mikulás
napján el fogjuk esenni a hamis fogait,
abban a reményben, hogy ezzel végre le-
hetetlenné tesszük. Mert csak nem fognak
tovább tartani egy olyan francia kisass-
zonyt, akinek rossz a kiejtése. És sze-
retném én látni azt a francia kiejtést fo-
gak nélkül.

Hát amennyiben ehhez segítséget
nyújtanál, kedves Mikulás, talán még
helyreállíthatnád a renomédát előttem.

Tisztelő hived: Bandi.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás idő-
járási jelentése.

December 5.

Barométer súlyed 751.4. Délután 1.38
órákor: Hőmérő 8.6 C°. Hőmérséklet:
maximum 4-ikén 13.0 C°, min. ma reggel
1.0 C°. Csapadék —. Felhőzet Cu—St10.
Szélirány és erősség NW2. Jólát a kö-
vetkező 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnak este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet Ci = fűrtösfelhő, Cu = go-
molyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő,
Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = barányfelhő,
Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy
vihar.

— Az oltáregylet kulturstélye. A
nagybecskereki oltáregylet tegnap délután
a róm. kath. hitközségi székház disztermé-
ben egy tartalmasan szép műsorú kultur-
estélyt rendezett, amelyet a már tavaly is
megkedvelt estélyeknek szépszámu és elő-
kelő közönsége nézte végig. A műkedvelő
előadók mindegyike a dilettáns értékeken
felülit produkált, őszintén reászolgálva a
közönség tapsaira. A műsort Ambrózy
Hausladen Luiza, Melezer Annuska,
Sindelés Terike, Gizike és Bertus,
Ambrózy István, Csath Nándor,

Rieder József, Szenessy János, Schwan Jánosból alkotott vegyeskar kitűnő énekszámait nyitotta meg. Előadták Beethoven: „Isten dicsőségét”. Ezután Jakabffy Margit egy Mendelssohn-darabot játszott el kifűnő technikával, majd a főgimnázium jeles tanára, Ambruster József tartott a Constantin-jubileum jelentőségéről mely tartalmu felolvasást. dr. Steiner Emil Schuhmann „A két gránátosát” adta elő, pompás énekével nagy hatást keltve. Utána Griffel Lajos hegedűjátéka következett, aki Händel „Larghetto”-ját s egy fantáziát adott elő igazi műélvezettel. Zongorán Radd Ilma kísérte gondos precizitással. Dittrich Muci díszesre készülttel melodramát szavalt, míg zongorán Weninger Irénke s a férfikar kísérte ügyesen. A műsort a vegyeskar éneke fejezte be, amely a „Templár” dalműből adott elő egy pompás éneket. A szépsikerű estély műsorának összeállításáért elsősorban Weninger József karnagyot illeti a legtöbb elismerés.

Társadalomtudományi előadás Lapunk egyik multikori számában említettük, hogy a társadalomtudományok kiváló művelői a tél folyamán városunkba jönnek és itt előadásokat fognak tartani. Az első ilyen előadás december 7-ikén, vasárnap délután 5 órakor lesz a Koronaszálló nagytermében, amikor dr. Fényes Samu tart előadást „A társadalom kialakulása” címen.

Az Omke közgyűlése. Az Omke nagybeeskereki kerületének közgyűlése f. hó 14-én délelőtt 11 órakor a Lloyd-társulat helyiségeiben fog megtartatni, amelyen a központ kiküldötte, dr. Halasi Béla titkár fog előadást tartani.

Templomszentelés Újszentpéteren. Mint Újszentpéterről írják, november hó 30-án szentelte fel Bauer György kanonok az újszentpéterieknek közadakozásból újonnan festett templomát nagy ünnepek között nagy számú vendégünneplő részvételével. A községi bíró által emelt új oltárt is ez alkalommal szentelte fel Bauer kanonok.

Hilózők a nagybeeskereki vásáron. A vándorszélmások egyik legérdekebb típusa kétségtelenül a hilózó. Vásári alak a hilózó, aki egyik vásárról a másikra vándorol, mint elárúsító. Nagyobb vidéki cégek árukat küldenek az országos vásárookra és az elárúsításra olyan egyéneket alkalmaznak, akik már megfelelő rutinnal rendelkeznek. Ezekből kerül ki a hilózó, aki rendkívüli ügyességgel becsapja a vásárló közönséget.

A hilózők a pénzváltásnál, visszaadásnál „működnek”. Valaki vásárolt mondjuk öt koronáért valamit és huszkoronással fizet. A hilózó husz fillérrel kevesebbet adott vissza, amit nyomban közöl is a vásárlóval:

— Pardon kérem, azt hiszem, hogy husz fillérrel tévedtem!

Erre visszaveszi a pénzt, a markában megolvassa és csakugyan konstatálja, hogy kevesebbet adott vissza. Készséggel megtoldja husz fillérrel a pénzt és miközben a vevő arról elmélkedik, hogy milyen ritka becsületes ember ez a vásáros, addig az ujjai közé szorít észrevétlenül néhány koronát. És a vásárló csak később tapasztalja, hogy hiányzik a pénzből és mindenkire gyanakszik, csak a derék, becsületes elárúsítóra nem.

A tisztességes vásárosok újabb időben kíméletlenül üldözik a hilózókat, mert fömérdek kárt okoznak nekik és némely helyen valósággal elriasztják a közönséget a vásárokról. A tisztességes vásárosok Budapesten országos egyesületbe tömörültek és az egyesület egyik legjelentősebb feladata a hilózők kiirtása. Az igyekvés azonban sok akadályba ütközik, a vásári szélhámosok igen ügyesen dolgoznak. A legutóbbi nagybeeskereki vásáron hasonlóképpen nálunk is fölbukkantak ezek a raffinált vásári csalók s több vásárlót kisebb-nagyobb összeg erejéig becsaptak a fenti s ehhez hasonló módokon. Mihelyt azonban észrevették, hogy a rendőrség kutatja s nyomoz utánuk, jónak látták tovább állni s a esendőrök kezei közül kimenekültek. A rendőrség távirati uton kereste meg azon városi hatóságokat, ahova gyanítják, hogy szöktek a hilózők.

Végzetes disznóölés. Végzetes disznótörő volt a napokban Muschong Péter perjamosi vincellérnek. Muschong ugyanis a

minap disznótort tartott, amikor maga vágta le a hizóját. Munkája közben valahogy elcsuszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy a fogai között tartott éles hegyes kés mindkét oldali archusát és nyelvét is keresztül vágta. A szerencsétlenül járt embert beszállították a nagyszentmiklósi kórházba, ahol ápolás alá vették, de a szerencsétlen az orvosi vélemény szerint néma marad, mert nyelvét nem fogja többé mozgatni tudni.

Gépezetek vizsgája. A gőzgépezet- és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden december hó 14. napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Földvári-utca 4. sz.) küldendők.

Kirugta a szemét a ló. Súlyos baleset ért a napokban egy perjamosi béreslegényt. A legény egy lovat akart megpatkolni, miközben a ló kirugott s a rugás a legényt balszemén érte olyan szerencsétlenül, hogy a szeme azonnal kifolyt. A szerencsétlenül járt legényt bevitték a nagyszentmiklósi kórházba, ahol megoperálták.

A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyszállító vonatok. A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül egyes vonalakon külön gyors-, személy-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni. A Délvidéket érdeklő vonalak a következők:

Budapest-nyugoti p. u.-tól Szegedig. Folyó évi december hó 24-én külön gyorsvonat közlekedik I. és II. oszt. kocsikkal. Indul Budapest-nyugoti p. u.-ról d. u. 2 óra 50 perckor, érkezik Szegedre este 6 óra 30 perckor.

Budapest-nyugoti p. u.-tól Temesvár-Józsefvárosig. F. évi december hó 20. és 23-án közlekedik külön gyorsvonat I. és II. és külön személyvonat I—III. oszt. kocsikkal. A gyorsvonat indul Budapest-nyugoti p. u.-ról d. u. 2 óra 50 perckor, érkezik Temesvár-Józsefvárosra este 8 óra 41 perckor. A személyvonat pedig indul Budapest-nyugoti p. u.-ról este 8 óra 30 perckor, érkezik Temesvár-Józsefvárosra reggel 5 óra 39 perckor.

Szegedtől Budapest-nyugoti p. u.-ig. Folyó évi december hó 27-én külön gyorsvonat I—II. oszt. kocsikkal és december hó 26. és 28-án külön személyvonat I—III. oszt. kocsikkal közlekedik. A gyorsvonat indul Szegedről d. e. 10 óra 10 perckor, érkezik Budapest nyugoti p. u.-ra d. u. 2 óra 5 perckor. A személyvonat pedig indul Szegedről éjjel 2 órakor, érkezik Budapest-nyugoti p. u.-ra reggel 7 óra 25 perckor.

Szegedtől Temesvár-Józsefvárosig. Folyó évi december hó 20. és 24-ikén külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Szegedről d. u. 1 órakor, érkezik Temesvár-Józsefvárosra d. u. 4 óra 24 perckor.

A családi perpatvar miatt. Popovics Szabin h. mincöt éves temeskenézi földműves tegnap délelőtt egy csekélység miatt összezdorúlt a feleségével. Az asszony később rokonihoz ment, a férfi otthon maradt. Nagyon szívére vehette a perpatvart, mert felesége távozása után felment a padlásra és felakasztotta magát. Amikor visszatérő felesége észrevette, már meghalt.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

TÁVIRATOK.

A jövő évi állami költségvetés.

A képviselőház ülése. — Az ellenzék nem jelent meg. — A jövő félévi költségvetés, Igazságügyi alkotások.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rövid szünet után a képviselőház ma ismét összeült, hogy elintézzze a jövő felesztendőre szóló költségvetést, amelynek elintézése, tekintettel arra, hogy a folyó év végére jár, sürgőssé vált. Ezért megszakították a sajtóreform vitáját is. Mivel az ellenzék abban állapodott meg, hogy a költségvetési vitában nem vesz részt, előreláthatólag néhány nap alatt letárgyalják az egész költségvetést. A költségvetés vitájának első napját megragadta alkalmul Balogh Jenő igazságügy-miniszter arra, hogy tájékoztassa a Házat és az országot azokról a nagyfontosságú igazságügyi alkotásokról, amelyek készülnek s amelyek a közel jövőben megvalósulnak.

A képviselőház ülése

ma Beöthy Pál elnök csak délelőtt 11 óra után nyitotta meg, miután a képviselők igen lassan gyülekeztek. Az ellenzék ugyanis tegnap már kimondotta, hogy a költségvetési vitában nem vesz részt s így a munkapártiak sem siettek a megjelénéssel.

Az elnök előterjesztései során bejelentette, hogy a király Skerlecz Iván bárót horvát bánná nevezte ki, amit a Ház éljenzéssel fogadott. Jelentette továbbá, hogy Kristóffy József lemondott mandátumáról és hogy az igazságügyminiszter holnap ad érdemleges választ Lovász Mártonnak arra az óriási fontosságú interpellációjára, hogy miért helyezték át a bácsalmási — végrehajtót.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter több kisebb javaslatot nyújtott be, amire áttértek

a jövő félévi költségvetés

tárgyalására.

A költségvetést Hegedüs Loránt ismertette behatóan s ajánlotta elfogadásra.

Utána Balogh Jenő igazságügyminiszter szólalt föl s tájékoztatta a Házat a készülő

új igazságügyi alkotásokról.

Igy bejelentette a miniszter, hogy törvény készül a hatásköri bíróságról, az ügyvédi rendtartásról s hogy teljes erővel folynak a polgári törvénykönyv életbeléptetésére vonatkozó munkálatok, úgy, hogy

**Alkalmas
karácsonyi ajándék**

Somfai János új könyve:

**A
„KÉT VILÁG”.**

Megrendelhető a „Torontál” szerkesztőségében a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 4 koronáért.

975 - x.6

a törvény 1907-ben életbeléphet. Jelen-tette továbbá, hogy törvény készül az új ügyvédi díjszabásról s a bíróságok szemé-lyi ügyeiről és új beosztásáról. A minisz-ter bejelentését a nagyfontosságú új igaz-ságügyi alkotásokról a Ház élénk éljenzés-sel fogadta.

A költségvetés tárgyalása során ma délelőtt felszólalt még Szabó István (nagyatádi) gazdapárti, aki a kormány birtokpolitikáját bírálta, utána pedig

Pop Csicsó István nemzetiségi, aki a költségvetés ellen beszél.

Lapunk zártakor az ülés még folyik.

A ROMÁN TRÓNÖRÖKÖS BUDA-PESTEN.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferdinánd román trón-örökös ma délután fél 2 órakor Budapestre érkezett. A trónörökös rövid itt tartózkodás után tovább utazik Béésbe.

BIZALMATLANSÁG A NÉMET KAN-CELLÁRNAK ÉS KORMÁNYNAK.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: A német birodalmi gyűlés tegnap délután tartott ülésén szavazott a benyújtott bi-zalmatlansági indítvány felett s a szava-zás eredménye szerint a birodalmi gyűlés 293 szóval 54 ellenében bizalmatlan-ságot szavazott a kancellárnak és a kormánynak a zaberni affér ügyében adott válasza miatt. A bizalmatlansági in-dítvány elfogadása után Bethmann-Hollweg kancellár azonnal benyújtotta lemondását a császárnak. A lemondás dolgában a császár még nem döntött s egyrészt azt hiszik, hogy nem fogadja el, de másrészt valószínűnek tartják, hogy elfogadja. Már emlegetik is Bethmann-Hollweg utódját s e hír szerint az új kan-cellár Liehnovszky Lajos herceg, a londoni német nagykövet lenne.

POLÓNYI REJTÉLYES INTERPEL-LÁCIÓJA.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Polónyi Géza ma meg-jelent a képviselőházban s interpellációt jegyzett be ezzel a rejtelmes címmel: „Po-lónyi Géza interpellációja a miniszterel-nökhöz a horvát királyi biztosnak a saj-tóra vonatkozó rendelkezései tárgyában”. Hogy mi van ebben az interpellációban, senki sem tudja s a kérdezősködésekre Polónyi is csak annyit mondott, hogy az interpellációt meglepetésnek tartogattja.

A ZABERNI ÜGY AZ OSZTRÁK DELEGÁCIÓBAN.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Béésből sürgöny-zik, itteni politikai körökben azt mondják, hogy az osztrák delegációban szóvá teszik a zaberni eseményeket. Mühlverth lovag delegátus teszi szóvá az eseménye-ket s kíváncsian várják, milyen formában kerül szóba a dolog a delegációban, mert ilyesminek a tárgyalását a delegáció ügy-rendje tiltja.

AZ AMERIKAI HÁBORU ELŐJELE.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kölnből sürgönyzik: Mint a Kölnische Zeitung jelenti, az unió szenátusa egy 250 ezer főnyi hadsereg szervezését szavazta meg. A lap ebből azt következteti, hogy ez az Unió és Mexikó közötti közeli háborút jelenti.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, dec. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az értéktőzsdén az irányzat ma is emelkedő volt. Déli zárlat-

kor a vezető értékek árfolyama a követ-kező: Magyar Hitel 829, Osztrák Hitel 632.50, Koronajáradék 82.60, Osztrák-Magyar Államvasut 705, Jelzáloghitelbank 429, Leszámitoló Bank 514, Hazai Bank 288, Magyar Bank 529, Kereskedelmi Bank 3790, Rimamurányi 645, Salgótar-jáni 742, Általános Kőszénbánya 1022, Közuti Vasut 625.50, Villamos Vasut 346, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (1914 áprilisra)	11:50
Rozs (1914 áprilisra)	8:77
Zab (1914 áprilisra)	7:54
Tengeri (1914 májusra)	6:51

Hirdetések.

Antalfalva község előljáróságától.
2577—913. szám. 1014—3.2

Hirdetmény.

Antalfalva község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező 4 darab kiselejtezett **tenyészbika f. évi december hó 13-án délelőtt 10 órakor** Antalfalva községében nyilvános árverésen el fog adatni.

Antalfalva, 1913. évi december hó 1-én.

Az előljáróság.

Nagykikindai járás főszolgabírájától.
5407—913. szám. 1015—1.1

Pályázati hirdetmény.

Magyarpadé községben lemondás folytán megüresedett **községi szülésznoi állásra** ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozokat, hogy szülésznoi oklevéllel, erkölcsi és eddigi működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket **f. évi december hó 18-ig** e szolgabírósnál annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ez állással járó évi javadalmazás 240 kor. a községi pénztárból és az első szülésznel 4 korona, a második s többi szülésznel 2 korona látogatási díj.

A választás folyó évi december hó 23-án délután fél 2 órakor fog megejtetni.

Nagykikinda, 1913. évi november hó 27.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

2787—913. biz. szám. 1013—2.1

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött **Karlova** község által fentartott **I. óvodai állásra** ezenel pályázat hirdettek. Javadalmazása évi 1100 korona havi előleges részletekben fizetve, természetbeni lakás és évi 60 korona fűtési-és 40 korona iroda- és tisztogatási átalány.

Szerb nyelvnek tudása megkívántatik.

Pályázók óvodai oklevéllel, születési és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi december hó 25-ig** Karlova község óvodai felügyelő-bizottság elnökéhez nyujtsák be.

Később érkező pályázati kérvények figye-lembe nem vétetnek.

Karlován, 1913. évi november hó 30-án.

Óvodai felügyelő-bizottság:

Czrkvenyákov István, Bossán Béla,
jegyző. elnök.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje **76** fillér,

vörös „ **72** „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

820—x.33

3569—913. tkvi szám.

1017—1

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Török Lajos perlaszi ügyvéd által képviselt Perlaszi Hitelszövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja végrehajthatónak dr. Hartl Árpád perlaszi ügyvéd mint ügygondnok által képviselt ismeretlen tartózkodású Bábity Fülöp, Bábity Fülöpné szül. Jovánovics Miléva és Zsiva perlaszi lakosok végrehajtást szenvedetek elleni 560 korona tőke, ennek 1911. évi december 15-től járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj, 9 korona 11 fillér óvási közlési díj, 135 korona 60 fillér per- és végrehajtási költség és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyé-
ben követelésének behajtása végett a pancsovai kir. törvényszék és a perlaszi kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság területén a perlaszi 1545. számú tkvi betétben felvett Bábity Fülöp és neje szül. Jovánovics Miléva nevével vezetett:

A. + 1. sorsz. 647. hrsz. 695/a. öi. sz. ház, 159 □-ölnyi udvar 1034 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul **1913. évi december hó 15. napjának délelőtt 9 órája** ezen kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségébe kitézetik oly hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen a határnapon a becsáron alul is elfog-nak adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333 sz. I. M. r. 8. §-ában jelzett óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170 §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adó-mentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestben székelő részvénytársaságok és szö-veketek, valamint az 1898. XXIII. t.-c. alap-ján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő ha magasabb ígértett tett a becsárnál az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellen-kező esetben ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul foly-tattatik, részt nem vehet.

A perlaszi 1545. sz. betétben felvett 647. hrsz. ingatlan a kikiáltási ár felénél, a többi két-harmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

A vevő köteles az árverési vételárát 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig az árverés nap-jától számítandó 5%-os kamatokkal együtt az antalfalvai kir. adóhivatalnál, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog be-számíttatni.

Árverési kivonat:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetékeket viselni.

2. A vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése után lép és annak haszna már az árverési naptól fogva őt illeti. Amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe volna adva, csak a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek a vételi bizonylat csak ak-kor fog kiadatni, ha az árverés napjától szá-mított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kama-tainak teljes kifizetése után fog hivatalból a vevő nevére kebeleztetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbírósnak mint tkvi hatóságnál, 1913. évi július hó 6-án.

Cziróni s. k., kir. járásbíró.

Ugyes

gépi róleány

és jó megjelenésű intelligens
fiatalember
azonnali alkalmazást nyerhet
= gépirodában. =

Ajánlatok „Pathé-Kok Kinógép” jellegre
= a kiadóhivatalba küldendők. =

1011-32

Magyar királyi államvasutak.
323263/913. F. IV. a. sz. 1813-1.1

Hirdetmény

gyors- és teherárúk, továbbá élő állatok fuvarozási biztosítása tárgyában.

Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az állomásainkon, valamint a kezelésünkben levő vasutak állomásain feladásra kerülő árúk és élő állatok fuvarozási biztosítása iránt kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ónagyméltóságának jóváhagyásával az „Európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság” budapesti céggel szerződést kötöttünk.

A szerződés alapján köteles a nevezett részvénytársaság a feladók kívánságára a feladásra kerülő árúknak és élő állatoknak fuvarozási biztosítását az egész vasúti szállítási útvonalra az elveszéssel, hiánnyal és sérüléssel járó veszélyek ellen elvállalni.

A biztosítás az áru felvételi helyeken alkalmazottainknál a biztosítási összeg bemon-

dása és a biztosítási díj kiegyenlítése által köthető.

A biztosításra nézve az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben foglalt általános biztosítási feltételek és díjszabály mérvadóak.

A biztosítási feltételek szerint a részvénytársaság a vasutak fuvarozási felelősségén túlterjedő és a kártérítési összeg jelentékenyen felemelt mértékéig vállal felelősséget.

A részvénytársaság a biztosított árúknál előforduló elveszések, hiányok és sérülések következtében bejelentett kárigényeket kereskedelmi szervezetéből folyó egyszerű ügyvitelle folytán a legrövidebb idő alatt intézi el.

Az árúk biztosításáért fizetendő: fuvarlevelenkint 20 fillér kezelési illeték és ezen felül a biztosítási összeg minden 100 koronája után Magyarország, Ausztria, Bosznia-Hercegovina területére, valamint Németországba és Svájcba feladott küldeményeknél 10 fillér, a többi európai országokba feladott küldeményeknél pedig 15, illetve 20 fillér. A biztosítási díj lerovása a fuvarlevelek hátlapjára ragasztandó biztosítási bélyeggel történik.

Az európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben foglalt általános biztosítási feltételektől eltérő és a szállító közönség érdekeinek további kielégítésére a kalmas különleges biztosítások kötését is vállalja. Az ilyen különleges biztosítások kötését alkalmazottaink is közvetítik.

Tekintettel azokra az előnyökre, amelyek az árúknak fuvarozási biztosításából a szállító felekre háramlanak, közlegeinket utasítottuk, hogy az árúbiztosítást a szállító közönség figyelmébe ajánlják és a szállító közönségnek a biztosításra vonatkozólag mindennemű felvilágosítást készséggel adjanak meg. Kiváratra pedig a részvénytársaságnak a biztosítás feltételeit és díjszabályát magában foglaló prospektusait szolgáltatassák ki.

Az európai áru- és podgyászbiztosító rész-

vénytársaság igazgatósága (Budapest, V., Eötvös-tér 2.) az általános biztosítási feltételekről és biztosítási díjszabályról kíváratra bárkinek lenyomatot küld és minden természeteszerű felvilágosítást közvetlenül is megad.

A részvénytársaság hasznos és közérdekű szolgálatait a t. szállító közönség figyelmébe ajánljuk.

Budapest, 1913. évi november hó.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Négy polgárit és kereskedelmi végzett

= fiatalember =

csekély fizetés mellett
hivatalnoki állást keres.

Cím a kiadóban. 1018-2.1

Karácsonyfák

= kaphatók =

Rosa Béla

csemege- és fűszerkereskedőnél

Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

1020-1.1

Szeged—Nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes 1913 október hó 1-től.

Oda.							Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza.					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	194.										Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.
4708	4710	4712	4702	4714	4716	4704	4707	4701	4709	4711	4703	4715	4717	4713	4719	4721						
I-III.	I-III.	II-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.							
0	1015	—	825	835	840	240	ind.	Budapest nyugoti pályaudvar (191)	érk.	405	12	745	745	685	1100	—	715					
945	—	422	748	748	925	138	ind.	Temesvár-Józsefváros (191)	érk.	1285	208	676	676	676	—	822	517					
1222	—	820	1108	1108	—	445	érk.	Szeged Rókus (193)	érk.	802	1080	280	280	314	620	242	—					
155	451	940	1146	1201	229	615	ind.	Szeged × (191, 193)	érk.	715	941	1145	118	255	555	1234	—					
*200	457	*954	—	*1206	*234	*620	ind.	Ujszeged	ind.	*709	—	*1140	*113	—	*550	*1229	—					
208	505	1001	1156	1213	242	628	érk.	Szöreg (191)	ind.	700	929	1131	105	243	541	1220	—					
209	506	1002	1157	1214	243	629	ind.	Öszentiván-Ujszentiván	érk.	659	928	1130	104	241	540	129	—					
216	514	*1008	—	1221	251	636	ind.	Vedresháza 3. sz. órház	—	652	—	1123	*1258	—	533	1212	—					
*222	*520	*1013	—	*1227	*257	*642	ind.	Gyála	—	*645	—	*1116	*1253	—	*526	*1205	—					
229	528	*1019	—	1234	305	649	ind.	Ókeresztur	—	638	—	1109	*1247	—	519	1158	—					
236	535	*1025	—	1242	313	656	ind.	Kupuszina	—	631	—	1102	1241	—	512	1151	—					
—	*545	*1034	—	1253	*323	*706	ind.	Törökkanizsa	—	*620	—	*1051	*1205	—	501	—	—					
303	604	1049	1240	112	343	724	ind.	Szanád	—	611	855	1042	1157	208	451	1131	—					
316	617	*1101	—	126	358	737	ind.	Csöcska	—	550	—	1021	*1133	—	428	1108	—					
326	627	1109	1259	145	420	747	ind.	Tiszaszentmiklós	—	541	832	1012	1127	—	418	1054	—					
339	640	érk.	—	158	433	800	ind.	*17. sz. órház	—	528	—	959	—	—	404	1040	—					
*346	*647	—	—	*205	*440	807	ind.	Padé	—	*519	—	*950	—	—	*355	*1031	—					
355	656	—	159	214	449	816	ind.	Esztermajor	—	511	*812	942	—	120	347	1023	—					
*409	711	—	—	229	504	*830	ind.	Bocsár	—	*456	—	927	—	—	332	1005	—					
420	722	—	—	240	515	841	ind.	Karlova × (201)	ind.	446	—	917	—	—	321	952	—					
40	732	—	145	250	525	851	ind.	Nagykikinda (201)	ind.	435	746	903	—	1252	310	940	—					
545	833	—	404	404	—	1013	ind.	Nagykikinda (201)	érk.	346	636	—	—	1140	22	720	—					
346	636	—	1140	225	225	720	ind.	Karlova × (201)	érk.	—	833	—	—	140	4	1013	—					
449	742	800	150	305	535	—	ind.	Beodra	—	—	741	856	1142	1247	256	909	—					
459	751	—	—	314	544	—	ind.	Vinczeér	—	—	—	848	1134	—	248	900	—					
*508	*800	—	—	*323	*553	—	ind.	Törökbecse-Aracs	—	—	—	*839	1125	—	239	849	—					
539	824	833	223	350	617	—	ind.	Kumán	—	—	713	820	1105	1219	219	829	—					
557	841	—	—	407	634	—	ind.	Melencze (Ruszandafördő)	—	—	—	754	1044	—	157	802	—					
612	855	857	247	421	648	—	ind.	Alsóelemér	—	—	646	741	1031	1152	144	749	—					
634	910	*909	259	436	703	—	ind.	Nagybecskerek × (210, 217)	ind.	—	*633	725	1015	*1139	128	733	—					
649	924	921	311	450	717	—	ind.	Pancsova (210)	ind.	—	621	710	1020	1127	113	718	—					
1207	—	—	903	903	—	—	érk.	—	—	—	—	510	510	—	—	326	—					

* Feltételes megállás.

Oda.					Nagykikinda—Karlova.										Vissza.				
Vv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	201.										Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Vv.
4812	4802	4804	4806	4808	4801	4803	4805	4807	4811	4801	4803	4805	4807	4811	4801	4803	4805	4807	4811
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
805	1015	—	825	240	ind.	Budapest nyugoti p. u. (191)	érk.	125	406	125	745	635	1100	—	715	—	—	—	—
—	—	423	925	1241	424	ind.	Temesvár-Józsefváros (191)	érk.	786	—	1233	—	628	—	—	—	—	—	—
346	636	1140	225	720	ind.	Nagykikinda × (179, 191, 197)	érk.	545	833	—	—	140	404	1013	—	—	—	—	
*409	*658	*1200	*245	*740	érk.	Válm	ind.	*525	*313	—	—	*120	*344	*950	—	—	—	—	
425	713	1214	259	755	érk.	Karlova × (194)	ind.	510	758	—	—	105	329	935	—	—	—	—	
715	941	255	555	1234	érk.	Szeged (194)	ind.	156	451	—	—	—	1201	615	—	—	—	—	
649	924	311	450	717	érk.	Nagybecskerek (194)	ind.	—	621	—	—	1127	118	718	—	—	—	—	
1207	—	903	903	—	érk.	Pancsova (194, 210)	ind.	—	—	—	—	510	—	326	—	—	—	—	